

FERS

Jaarstukken

2020

dd. 23-4-2021

INHOUD

	pagina
Bestuursverslag	3-11
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2020	13
Staat van baten en lasten 2020	14-15
Toelichting op de jaarrekening	15-38
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	39-41
Bijlagen	
Staat van activa 2020	42
Provinciale subsidieverantwoording 2020	43-44
Provinciale subsidieverantwoording 2017-2020	45

Bestuursverslag

Voorwoord

2020 was een bijzonder jaar. Corona heeft ingrijpende gevolgen op maatschappij, werk- en privé situaties gehad. Bij de eerste golf in maart trad er door onzekerheid over de effecten van Corona een verlamming op in de hele samenleving. Winkels en bedrijven dicht, een enorme toeloop op de zorg, isolement bij ouderen en de samenleving in lockdown. Ook de bibliotheken en Fers trof dit lot. Na een korte tijd van enkele weken werden nieuwe mogelijkheden gezocht om onze partners te bedienen en ontstond er een enorme beweging van offline naar online. Fers moest zichzelf nieuw uitvinden. Het logistieke proces anders inrichten vanwege haal/brengservices, andere boekbestelwijzen, routes rijden, etc. Als vrij snel bleek dat de facilitaire diensten (ICT, HR en financiën) vrijwel op niveau gecontinueerd werden. Bij KIC moest het kennisdelen en de ontwikkeling nieuwe initiatieven grotendeels online gebeuren en vervolgens ook als online dienst aan klanten worden aangeboden. Een uniek versnellend en leerzaam innovatieproces.

De tijd is eveneens benut voor reflectie en nadenken over de toekomst. Dat heeft, via digitale inspiratiesessies, geleid tot een nieuwe strategie voor de toekomst waar we met de bibliotheken aan 5 maatschappelijke opgaven gaan werken. Ook is een verkoopstrategie ontwikkeld en is uitwerking gegeven aan de Ferse waarden en cultuur. Tegelijkertijd zijn grote events online georganiseerd zoals Scoor een Boek, Data Detox Kit, Data Detox Kids, Kleinste Privacyshow en Voorleeswedstrijd jongeren. Feit is natuurlijk dat er helaas zaken zijn afgeblazen of doorgeschoven. Denk aan Lês No, Frysklab, Leen een Fries. Daarentegen zijn ook nieuwe ontwikkelingen ingezet rondom inburgering en Leesoffensief. Zaken waar we in 2021 de vruchten van gaan plukken.

Bibliotheekwet

De Bibliotheekwet, voluit Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), is op 1 januari 2015 van kracht geworden. De Wsob is bedoeld als een beleidsstuk, waarbij er ruimte is voor lokale invulling en lokaal maatwerk. Deze wet is in 2019 geëvalueerd. De evaluatie is in februari 2020 aan de 2e kamer aangeboden.

We constateren dat het evaluatierapport een duidelijk beeld schetst van de stand van zaken in onze sector. Het netwerk van bibliotheekvoorzieningen op lokaal, provinciaal en landelijk niveau heeft zich sinds de nieuwe wet inhoudelijk sterk ontwikkeld en er is veel bereikt. We constateren ook dat de Wsob positief is geëvalueerd.

Tegelijkertijd zijn er grote zorgen, en vragen grote maatschappelijke opgaven om een sterk samenwerkend netwerk van bibliotheken, POI's en KB. Lokale bibliotheken hebben het moeilijk in tal van gemeenten: er zijn vestigingen gesloten en er wordt nog steeds in verschillende gemeenten gekort op bibliotheekbudgetten, met ook sluiting van nog meer vestigingen als gevolg. Terwijl tegelijkertijd bij grote maatschappelijke opgaven – laaggeletterdheid, digitale vaardigheden, leven lang ontwikkelen, bevorderen van lezen – juist bibliotheken een belangrijke rol kunnen spelen. We zijn blij dat deze zorgen nu breed worden herkend en benoemd, zowel in de evaluatie van de Wsob als in het stevige advies van de RvC en het bestuurlijk overleg.

Convenant

In het bestuurlijk overleg heeft de minister met IPO en VNG afgesproken dat er een convenant wordt opgesteld tussen de betrokken overheden en de uitvoerende organisaties. Een convenant gericht op een gespreid en toegankelijk lokaal netwerk van bibliotheken, zonder drempels voor de jeugd, als onderdeel van een sterk stelsel, samen met de POI's en de KB, die voor de landelijke digitale openbare bibliotheek verantwoordelijk is. Deze duurzame volwaardige bibliotheekvoorziening kan bij maatschappelijke opgaven een belangrijke rol spelen, zoals nu al gebeurt bij programma's als BoekStart, de Bibliotheek op School en de in de bibliotheken gevestigde taalhuizen. We hebben ons willen committeren aan een convenant met een duurzame oplossing waar alle Nederlanders profijt van zullen hebben.

Netwerkagenda

Met een gerichte netwerkagenda geven we vervolgens als netwerk van openbare bibliotheken (gezamenlijk) invulling aan dit convenant. Met een samenwerkingsmanifest leggen we de rollen en verantwoordelijkheden vast, zodat iedereen vanuit de eigen heldere opdracht mee kan bouwen aan een sterk netwerk.

De uitwerking van het convenant en de netwerkagenda sluit aan bij de inspanningen die we al gezamenlijk, in afstemming met de drie overheden, hebben verricht voor de actualisering van de innovatieagenda. We zullen daardoor in staat zijn om op korte termijn, en met alle betrokken partijen, invulling aan het convenant te geven.

De Bibliotheekwet regelt op hoofdlijnen op welke wijze de drie overheidslagen verantwoordelijk zijn voor het in stand houden van een volwaardige bibliotheekvoorziening. De digitalisering van de openbare bibliotheek wordt vooral op landelijk niveau ontwikkeld. Voor de structurele financiering daarvan is de Rijksoverheid verantwoordelijk. De Provincie als tweede overheidslaag is vooral verantwoordelijk voor een viertal programma's:

- Netwerkondersteuning
- Meewerken aan collectiebeleid
- Innovatie
- Interbibliotheecair leenverkeer

De provincie financiert hiertoe haar POI (Provinciale Ondersteunings Instelling), i.c. Fers, in de regio. Naast deze vier in de wet genoemde taken kan de Provincie aanvullende opdrachten aan de POI meegeven.

Activiteiten

De activiteiten van Fers passen binnen de beleidsdoelen uit de beleidsbrief Mei Hert, Holle en Hannen van de provincie Fryslân. Voor de uitvoering van deze activiteiten ontvangt Fers een provinciale boekjaarsubsidie. Daarnaast passen de gesubsidieerde activiteiten binnen de taken die zijn geformuleerd in de bibliotheekwet.

Voor met name innovatie en productontwikkeling werkt Fers samen met de VOB, KB en SPN aan het programma "Route 2020". Dit programma is erop gericht vernieuwende projecten samen te brengen en de kennis hierover te delen tussen bibliotheekorganisaties.

Taken:

- Ondersteunen basisbibliotheken bij het op peil houden van het voorzieningenniveau;
- Ondersteunen basisbibliotheken met uitvoerende taken met een bovenlokaal karakter: organiseren onderling leenverkeer en afstemmen collectiebeleid met de basisbibliotheken en landelijke collecties, stimuleren Friese literatuur in lokale collecties;
- Bijeenbrengen landelijke en lokale initiatieven bij ontwikkeling en invoering nieuwe en innovatieve concepten;
- Ondersteunen extra facultatieve taken: (lokaal) implementeren van landelijke ontwikkelingen rond leesbevordering, informatievaardigheden & mediawijsheid en brengen lokale initiatieven onder de aandacht van landelijke instellingen;
- Zorgen voor goede lokale uitwerking van centrale aanpak rond komst digitale bibliotheek: implementeren landelijk ontwikkelde digitale diensten bij lokale bibliotheken;
- Invulling geven aan de ontwikkeling en vernieuwing van de bibliotheekfunctie, aangevuld met de specifieke Friese opdracht aangaande Meertaligheid en Fries.
- Stimuleren functioneren en versterken netwerk en samenwerkingsverbanden voor verbeteren efficiency en kwaliteit.

Overig

De taken op het gebied van Administratie, Kantoorautomatisering, Vormgeving en Mediaverwerking worden doorberekend aan bibliotheken. Op contractbasis worden deze diensten ook geleverd aan een steeds breder wordende groep organisaties uit Welzijn, Cultuur, Kunsteducatie en Onderwijs.

Nij Poadium / Taalplan Frysk

In aansluiting op de notitie "Kultuur oan 'e kime" uit december 2018 heeft Provinciale Staten op 22 januari 2020 ingestemd met de nieuwe beleidsnota Nij Poadium. De nieuwe beleidsnota van de provincie geeft de ambitie weer van de rol van de provincie op basis van integrale programmalijnen aangaande Kunst & Cultuur, Taal & Onderwijs en Erfgoed voor de periode 2021-2024. Zoals de provincie in het stuk stelt: "Kunst, taal en erfgoed dragen bij aan de binding van mensen met de samenleving, zorgen voor sociale cohesie, voor plezier en talentontwikkeling. Het draagt zo bij aan het levensgeluk van mensen. Cultuur levert naast puur economische waarde daarmee ook een bijdrage aan brede welvaart." Aan elke van de acht ambities zijn concrete doelen gekoppeld die bijdragen aan die brede welvaart.

Het merendeel van de activiteiten van Fers zijn onderdeel van ambitie 3: Kultuer yn 'e Mienskip. Hierbij is uitgegaan van een subsidiebudget voor bibliotheekbeleid dat in lijn is met het jaar 2019/2020.

Daarnaast participeert Fers (met Cedin, NHL Stenden, Keunstwurk, Afúk, Omrop Fryslân, SFBO, Semko) in het Taalplan Frysk 2030. In het Taalplan hebben Rijk en Provincie als doel gesteld om uiterlijk in 2030 het vak Fries op alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs op voldoende niveau aan te bieden en een doorgaande leerlijn Frysk te realiseren.

Financiële stand van zaken

Financieel is het –onder de moeilijke omstandigheden van Corona- een goed jaar geweest. De terugval in omzet en productie is vooral geconcentreerd in het 2e kwartaal, daarna trad herstel in. Fers heeft zijn financiële werkkapitaal positie licht weten te versterken. De besteding van de subsidie-activiteiten laat een onderbesteding zien, die in 2021 ingehaald gaat worden. Er is een pakket aan ombuigingsvoorstellen met de bibliotheken vastgesteld, die in de komende jaren verschuiving van activiteiten moet stimuleren met meer accent op vernieuwing en efficiënter organiseren en anders inrichten van ondersteuning.

Al deze ontwikkelingen, tezamen met de uitvoering van de reguliere taken, heeft geleid tot een positief resultaat over het jaar 2020 van € 265.242 waar een resultaat van € 42.759 (voor onttrekking/dotatie aan reserves) was begroot.

Toegekend is een boekjaarsubsidie van € 3.181.202, besteed aan subsidiabele producten is € 2.967.608 per saldo een onderbesteding van € 213.594; dit bedrag is verwerkt als een dotatie aan de Reserve Provinciaal Beleid, waarbij rekening is gehouden met de resultaten 2017-2019 waarbij deze reserve ontoereikend was om de overbesteding in die jaren te compenseren. Met het exploitatieresultaat 2020 resteert per saldo over de budgetperiode 2017-2019 nog een onderbesteding van € 148.710. Op de extern gefinancierde projecten is een positief resultaat geboekt van € 2.316; op de producten binnen de dienstverlening is derhalve een positief resultaat geboekt van € 49.332.

Overige opvallende elementen in het exploitatieresultaat 2020:

- Opbrengst dienstverlening € 165.757 lager in vergelijking met het jaar 2019, en € 38.732 lager dan begroot. De daling betreft de diensten Financiën, Salaris en ICT; de bijdragen van Stichting Lezen en Kunst van Lezen zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar. Hier staan deels ook hogere kosten tegenover.
- In verband met de lagere opbrengsten is ook de personeelsformatie gekrompen, waardoor de directe personeelskosten € 209.597 lager zijn dan begroot (ook de inhuurkosten zijn in totaal € 45.535 lager dan begroot). Ten opzichte van 2019 zijn de totale personeelskosten € 212.313 lager.
- In 2020 zijn minder externe gefinancierde projecten gerealiseerd waardoor zowel externe project-opbrengsten als -kosten duidelijk lager waren dan begroot en ook in vergelijking met 2019.

Liquiditeit / Werkkapitaal

De liquiditeit is in 2020 gestegen met € 241.308, in belangrijke mate als gevolg van de onderbesteding op de subsidie maar mede als gevolg van de aanzienlijk lagere investeringen (begroot € 119.750; gerealiseerd € 23.685). In de begroting 2020 werd nog uitgegaan van een achteruitgang in liquiditeit met € 80.300.

Het werkkapitaal is ultimo 2020 gestegen van - € 80.398 naar € 167.005; een verbetering van € 247.400.

In 2020 is een bedrag van € 213.594 onderbesteed op de toegekende provinciale boekjaarsubsidie die beschikbaar was voor de provinciale subsidiabele taken. Over de periode 2017-2019 was in totaal een overbesteding gerealiseerd van € 64.885. Per saldo zal € 148.710 aan onderbesteding worden toegevoegd aan de Reserve Provinciaal Beleid. Besteding van dit saldo zal in de nieuwe beleidsperiode plaatsvinden, na afstemming met de provincie.

Eigen vermogen

De provincie stelt in de algemene subsidievoorwaarden 2013 eisen aan zowel de dotatie aan als de hoogte van de bestemmingsreserve gerelateerd aan de subsidiabele producten.

De subsidievoorwaarden stellen dat de maximale bestemmingsreserve 25% van de boekjaarsubsidie mag zijn en de maximale dotatie aan de bestemmingsreserve 10% van de boekjaarsubsidie. Uitgaand van de Reserve Provinciaal Beleid, die in 2014 specifiek hiervoor gevormd is, voldoet Fers ultimo 2020 aan deze voorwaarden.

De verkorte begroting 2021 ziet er als volgt uit:

Provinciale boekjaarsubsidie	€ 3.307.700	
Overige opbrengsten	<u>€ 1.292.920</u>	€ 4.600.620
Personeelskosten	€ 3.034.454	
Overige bedrijfskosten	<u>€ 1.519.669</u>	€ 4.554.123
Begroot resultaat boekjaar 2021		<u>€ 46.497</u>

Zo'n bijzonder jaar kan alleen goed worden afgesloten dankzij de inzet van onze medewerkers. Ondanks thuiswerken, nieuw benodigde vaardigheden,erschikking van prioriteiten en activiteiten heeft men zich veerkrachtig en weerbaar getoond. Natuurlijk slaat af en toe de digivermoeidheid toe en is er gemis aan echt collegiaal contact maar door nieuwe manieren van aandacht te creëren met digitale koffiemomentjes, Alltogetherboards en een eindejaarsfeest zijn we er met elkaar doorheen gerold. Indien nodig hebben we maatwerkafspraken gemaakt als werk en privé botsten. Het interbellum in het 2e kwartaal kon iedereen benutten om het brede palet trainingen (Goodhabitz) te volgen.

We kijken met vertrouwen en vol verwachting naar 2021. Een nieuw meerjarenplan 2021-2024, waarin we verder bouwen op goede samenwerking met de Friese bibliotheken, allianties bouwen met de andere partners in Fryslân en daarmee bijdragen aan de doelstellingen van de provincie Fryslân om samen Fryslân een stukje mooier te maken.

Leeuwarden, 23 april 2021

Sandra van Gaalen
directeur-bestuurder

VERGELIJKENDE KENGETALLEN*Fers***A. SOLVABILITEIT**

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op lange termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de situatie weer per einde boekjaar, en is dus een momentopname.

	2020	2019	2018	2017
Verhouding eigen vermogen / totaal vermogen	0,63	0,51	0,44	0,42
Verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen	1,71	1,03	0,80	0,73
Verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen	0,37	0,49	0,56	0,58

B. LIQUIDITEIT

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de situatie weer per einde boekjaar, en is dus een momentopname. Het kengetal wordt bepaald door de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en -schulden.

	2020	2019	2018	2017
Current ratio	1,22	0,89	0,88	1,11
Netto werkkapitaal	€ 167.005	€ 80.398-	€ 102.626-	€ 112.328

C. OMZET EN RENTABILITEIT

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de organisatie in het boekjaar heeft behaald.

	2020	2019	2018	2017
Winst-marge (Winst / Totale omzet)	5,7%	2,3%	-2,3%	1,2%
Rentabiliteit totaal vermogen (Winst / Totaal verm.)	11,9%	5,5%	-5,3%	2,3%

D. PERSONEEL

	2020	2019	2018	2017
Aantal fte's obv urenregistratie	44,39	48,16	48,69	48,71
Omzet per 1 fte medewerker	€ 104.243	€ 99.901	€ 98.294	€ 97.501
Omzet per 1 fte medewerker (excl. prov. subsidie)	€ 31.486	€ 34.787	€ 34.882	€ 34.121
Personeelskosten per 1 fte medewerker *	€ 64.804	€ 62.839	€ 63.642	€ 59.013
Personeelskosten per € 100,-- omzet *	€ 62,17	€ 62,90	€ 64,75	€ 60,53

* *Personeelskosten gecorrigeerd voor bijzondere en/of incidentele posten*

Jaarverslag Raad van Toezicht

Het jaar 2020 zal voor velen de geschiedenisboeken ingaan als een bijzonder jaar: de impact van Covid-19 was groot; de twee lock-downs hadden impact op de dagelijkse werkzaamheden van ons allen.

Werkzaamheden vielen weg, bibliotheken sloten (tijdelijk), thuiswerken werd de norm. Ook aan Fers ging dit niet voorbij. We kijken met respect naar alle collega's die ondanks deze ontwikkeling zich hebben ingezet om de nieuwe koers van Fers verder vorm te geven.

De RvT heeft in 2020 de focus gelegd op de verdere uitwerking en invoering van de koerswijziging, inclusief de daarbij noodzakelijke organisatieveranderingen. Ook voor haar eigen samenstelling was de nieuwe koers het uitgangspunt. We zijn bewust afgestapt van de meer traditionele portefeuillevelding naar een deskundigheidssamenstelling passend bij de nieuwe koers 'Samen naar de allerbeste versie van Fryslân'. Naast de ambities en vraagstukken van Fers heeft de RvT ook de eerste 100 dagen bevindingen van de ferse directeur-bestuurder, Sandra van Gaalen, als input gebruikt voor het samenstellen van de profielen van de nieuwe leden. Op basis hiervan heeft de RvT in maart besloten twee vacatures open te stellen met profielen gericht op marketing/communicatie/digitalisering en op cultuur-maatschappelijk. Deze profielen passen uitstekend bij de ambities van Fers om haar diensten en klantenkring uit te breiden en bij de focus op het zoeken en ontwikkelen van duurzame samenwerkingsrelaties.

Als gevolg van het digitale werken en de meerwaarde van fysiek contact is besloten de procedure voor de werving van deze nieuwe kandidaten op te schorten tot na de zomer. De procedure heeft geresulteerd in de selectie van twee nieuwe leden in november, die op de eerste vergadering van 2021 zullen worden benoemd. De RvT is daarmee weer volledig.

De Raad van Toezicht kwam in 2020 vier keer regulier bij elkaar, en twee keer zonder DB. Naast de reguliere onderwerpen als financiële ontwikkelingen, impact van Corona, samenstelling RvT zijn in februari een aantal reglementen en statuten geactualiseerd, en zijn 'de eerste 100 dagen bevindingen', het jaarplan 2020 en een eerste aanzet van het accountplan besproken. In de mei-vergadering kreeg de Raad een toelichting van de accountant op de jaarstukken 2019 en heeft deze vervolgens goedgekeurd. Ook stond de aanvraag voor de provinciale meerjarensubsidie op de agenda. In de september is goedkeuring gegeven aan het meerjarenplan voor de beleidsperiode 2021-2024 en zijn de interne begroting 2021 en de strategische opdracht voor Fers besproken. In november is uitgebreid met de OR gesproken over het acquisitieplan, het meerjarenplan en de stand van zaken.

In 2020 is er door de RvT structureel een nieuw agendapunt toegevoegd aan de agenda van de vergaderingen, namelijk accountbeer. De RvT focust sterk op een verdere en succesvolle organisatieverandering van Fers en de uitvoering en resultaten van het accountplan. Tijdens de gezamenlijk vergadering op 11 november met de OR is er ook aan dit accountplan ruimschoots aandacht besteed. Verder is er tijdens deze vergadering kennismaat met de nieuwe OR leden en is gesproken over het proces rond de nieuwe RvT leden.

Op 8 december heeft de directeur-bestuurder samen met het managementteam het verkoopplan 2021 'De boer op!' gepresenteerd aan de RvT in een extra bijeenkomst.

De RvT kwam meerdere keren bijeen voor het werven en aannemen van de nieuwe leden van de RvT. De samenwerking met de directeur-bestuurder en de afdeling HRM van Fers was in dit traject zeer waardevol en ondersteunend. In september, tijdens een besloten bijeenkomst in Wieuwerd, heeft de RvT het eigen functioneren geëvalueerd.

Om de financiële vraagstukken waar Fers voor staat en om de kennis over dit belangrijke onderwerp te behouden en te borgen heeft de RvT besloten, na het verlopen van de maximale zittingstermijn van lid Jan Lolke Dijkstra, deze aan te houden als adviseur van de RvT en deze plaats niet verder op te vullen.

De voorzitter van de raad heeft regelmatig regulier overleg gevoerd met de directeur-bestuurder. Het lid op voordracht van de OR heeft regelmatig contact gehad met de voorzitter van de OR.

Samenstelling RvT

In 2020 is de procedure ingezet en voltooid om de RvT weer naar 5 leden te brengen. De hernieuwde koers van Fers en de bevindingen van de nieuwe directeur-bestuurder waren een belangrijke input hierbij. In 2020 bestond de RvT tijdelijk uit 3 leden

In 2020 was de samenstelling van de Raad als volgt:

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Benoeming</i>	<i>Jaar van aftreden</i>	<i>Portefeuille</i>
Frans Kloosterman	Voorzitter	1-2-2019	2023	Bestuurlijk
Corrie van Noort	Vice voorzitter (relatie OR)	1-2-2019	2023	Bedrijfskunde / Governance
Jan Lolke Dijkstra	Lid	1-1-2012	2020	Financiën

In de raad zijn in ieder geval de volgende deskundigheden vertegenwoordigd: bestuurlijke, financiële, juridische, bibliotheekervaring marketing/communicatie en cultuur. Leden van de raad zijn maximaal eenmaal herbenoembaar, hetgeen neerkomt op een maximale zittingstermijn van acht jaar.

Overige (Neven)functies:

Frans Kloosterman

- Programmamanager bij RIEC Noord Nederland
- Voorzitter hoofdbestuur BFVW
- Lid adviesplatform IMF provincie Fryslân
- Lid raad van advies Recare
- Lid commissie integriteitsvraagstukken Roobol Comprix en Ambion

Corrie van Noort

- Manager NHL Stenden Hogeschool
- Lid RvT CBO Meilan
- Lid Regionale Adviesraad KvK Noord Nederland
- Lid Algemeen Bestuur Wetterskip Fryslân

Jan Lolke Dijkstra

Directeur - eigenaar Gearwurk BV accountants en advies | Registeraccountant

Kaders van handelen

De Raad van Toezicht onderschrijft de acht principes van de Governance Code Cultuur en ziet erop toe dat goed bestuur en toezicht wordt uitgeoefend conform deze principes. Het naleven ervan is vastgelegd in het reglement Raad van Toezicht en de statuten van de stichting.

De Raad van Toezicht spreekt ook haar dank uit naar alle medewerkers van Fers, die zich in het afgelopen jaar met hart en ziel hebben ingezet in een moeilijk jaar van veranderingen en Corona.

Leeuwarden, 14 april 2021

Frans Kloosterman
voorzitter Raad van Toezicht

Jaarrekening

2020

BALANS PER 31 DECEMBER 2020*Fers**na resultaatbestemming*

ACTIVA	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
1. Materiële vaste activa		
Gebouwen/terreinen	€ 1.176.302	€ 1.180.610
Machines/installaties	€ 40.858	€ 46.426
Overige bedrijfsmiddelen	€ 104.875	€ 131.476
Totaal materiële vaste activa	€ 1.322.035	€ 1.358.512
2. Vlottende activa		
2a. Voorraden	€ 5.613	€ 2.890
2b. Debiteuren	€ 239.820	€ 326.900
2c. Overige vorderingen	€ 88.597	€ 12.626
2d. Liquide middelen	€ 577.816	€ 336.508
Totaal vlottende activa	€ 911.847	€ 678.924
Totaal activa	€ 2.233.882	€ 2.037.436

PASSIVA	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
3. Eigen vermogen		
3a. Stichtingskapitaal	€ 45	€ 45
3b. Algemene Reserve	€ 983.682	€ 869.466
3c. Bestemmingsreserves	€ 427.090	€ 163.919
Totaal eigen vermogen	€ 1.410.817	€ 1.033.430
4. Voorzieningen	€ 18.617	€ 125.472
5. Langlopende schulden	€ 59.606	€ 119.212
6. Kortlopende schulden		
6a. Crediteuren	€ 200.971	€ 199.174
6b. Overige schulden	€ 543.871	€ 560.148
Totaal kortlopende schulden	€ 744.842	€ 759.322
Totaal passiva	€ 2.233.882	€ 2.037.436

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
BATEN			
7. Provinciale boekjaarsubsidie	€ 3.181.202	€ 3.181.201	€ 3.111.195
8. Opbrengst dienstverlening	€ 1.334.180	€ 1.372.912	€ 1.499.937
9. Opbrengst projecten	€ 63.511	€ 224.132	€ 175.559
10. Overige opbrengsten	€ 48.500	€ 25.000	€ 25.000
Totaal baten	€ 4.627.393	€ 4.803.245	€ 4.811.691
LASTEN			
11. Personeelskosten	€ 2.898.469	€ 3.136.130	€ 3.100.616
12. Automatiseringskosten	€ 465.036	€ 482.294	€ 466.650
13. Kosten kennis en innovatie	€ 301.903	€ 271.500	€ 317.757
14. Huisvestingskosten	€ 181.223	€ 168.226	€ 177.520
15. Kosten collectie en media	€ 79.021	€ 95.600	€ 88.202
16. Projectkosten	€ 99.123	€ 286.843	€ 191.630
17. Afschrijvingen	€ 48.160	€ 63.777	€ 51.156
18. Bestuur- en organisatiekosten	€ 101.926	€ 73.900	€ 94.744
19. Transportkosten	€ 69.810	€ 73.600	€ 81.674
20. Bureaukosten	€ 34.582	€ 37.125	€ 45.578
21. Administratiekosten	€ 75.928	€ 64.600	€ 74.522
Totaal lasten	€ 4.355.181	€ 4.753.595	€ 4.690.048
	€ 272.212	€ 49.650	€ 121.643
22. Rentebaten	€ 21	€ 100	€ 31
23. Rentelasten	€ -6.991	€ -6.991	€ -9.639
Resultaat voor belastingen	€ 265.242	€ 42.759	€ 112.035

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020		Begroting 2020		Jaarrekening 2019	
Resultaatbestemming						
<u>Onttrekking reserves</u>						
Algemene reserve	€	-	€	-	€	-
Reserve Productontwikkeling	€	-	€	-	€	-
Reserve Mobiliteit	€	-	€	-	€	-
Reserve Groot Onderhoud	€	-				
Reserve Provinciaal Beleid	€	-	€	-	€	-
	€	-	€	-	€	-
<u>Toevoeging reserves</u>						
Algemene reserve	€	114.216	€	42.759	€	98.933
Reserve Productontwikkeling	€	2.316	€	-	€	13.102
Reserve Mobiliteit	€	-	€	-	€	-
Reserve Groot Onderhoud	€	-				
Reserve Provinciaal Beleid	€	148.710	€	-	€	-
	€	265.242	€	42.759	€	112.035
Totaal resultaatbestemming	€	265.242	€	42.759	€	112.035

KASSTROOMOVERZICHT 2020
Fers

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Kasstroomoverzicht		
Bedrijfsresultaat	€ 272.212	€ 121.643
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	€ 60.162	€ 51.156
Mutatie Voorzieningen/Reserve	€ 5.289	€ -14.259
Mutaties werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	€ 11.099	€ 7.097
Mutatie voorraden	€ -2.723	€ 4.366
Mutatie kortlopende schulden	<u>€ -16.378</u>	<u>€ -76.399</u>
	<u>€ -8.003</u>	<u>€ -64.936</u>
	€ 329.660	€ 93.603
Ontvangen interest	€ 31	€ 60
Betaalde interest	<u>€ -5.093</u>	<u>€ -10.586</u>
	<u>€ -5.061</u>	<u>€ -10.526</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 324.599	€ 83.078
Investerings in materiële vaste activa	<u>€ -23.685</u>	<u>€ -67.098</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -23.685	€ -67.098
Aflossing langlopende schulden	<u>€ -59.606</u>	<u>€ -59.606</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -59.606	€ -59.606
Toename/afname geldmiddelen	<u>€ 241.308</u>	<u>€ -43.626</u>
Saldo liquide middelen 1 januari	€ 336.508	€ 380.135
Saldo liquide middelen 31 december	<u>€ 577.816</u>	<u>€ 336.508</u>
Mutatie liquide middelen	€ 241.308	€ -43.627

Algemeen**Voornaamste activiteiten**

Stichting Fers (voorheen Bibliotheekservice Fryslân) is opgericht op 16 maart 1961 en is statutair gevestigd te Leeuwarden. De stichting heeft ten doel het ondersteunen van de bibliotheken in Fryslân bij beleidsontwikkeling; het verrichten van facilitaire diensten en het aanbieden van producten aan de bibliotheken in Fryslân, alsmede natuurlijke partnerorganisaties van bibliotheken als (sociaal)culturele instellingen, onderwijs, overheden en welzijnsorganisaties; het entameren van vernieuwingsprojecten ten behoeve van de bibliotheken in Fryslân; het bevorderen van de relatie tussen het bibliotheekwerk in Fryslân en het landelijk bibliotheekwerk; en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, richtlijn 640 "Organisatie zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Continuïteit

De jaarrekening 2020 is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Ondanks een beperkt werkkapitaal is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd omdat:

- toegezegde provinciale meerjarensubsidie 2021-2024,
- kredietfaciliteit van € 250.000 bij de Rabobank,
- begroting 2021 sluit met een positief resultaat, waarbij de verwachte negatieve kasstroom kan worden opgevangen met de aanwezige liquide middelen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Algemeen**

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Stelselwijziging groot onderhoud

Voor de verwerking van groot onderhoud is een stelselwijziging doorgevoerd. Vanaf 2020 wordt groot onderhoud deels verwerkt via de materiële vaste activa als wordt voldaan aan de activeringscriteria. Tot en met 2019 werd het groot onderhoud verwerkt via de onderhoudsvoorziening. De stelselwijziging is in lijn met de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving (RJ 212.807) aan het begin van boekjaar 2020 verwerkt.

De stelselwijziging groot onderhoud leidt tot een toename van het vermogen van € 112.145, en een minimale invloed op het resultaat.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Materiële vaste activa**

De bedrijfsgebouwen en -terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de overheidssubsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur. De toegepaste afschrijvingspercentages worden genoemd bij de toelichting op de balanspost.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Periodiek groot onderhoud wordt verwerkt via een voorziening voor groot onderhoud.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Onderhanden projecten (vervolg)

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum. Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Vorraden

Vorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs volgens de FIFO-methode of lagere opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Stichtingskapitaal

Het ingebrachte beginkapitaal bij oprichting van de stichting.

Algemene reserve

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de stichting. Dotaties aan en onttrekkingen ten laste van deze reserves vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling**Voorzieningen (vervolg)**

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden zij verantwoord als subsidie opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensaties van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan de werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Het betreft een middelloonregeling, waarbij het pensioen afhankelijk is van het salaris en het aantal deelnemersjaren. Als de financiële middelen van het pensioenfonds het toelaten, wordt het pensioen jaarlijks geïndexeerd. De actuele beleidsdekkingsgraad (gem. dekkingsgraad afgelopen 12 maanden) van het POB bedraagt per balansdatum 108,1%. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen.

De stichting heeft per balansdatum geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij pensioenfonds, anders dan het effect van eventuele hogere toekomstige premies. Voor pensioenfondsen gelden financiële spelregels. Daarin zijn eisen opgenomen waaraan de financiële positie moet voldoen. Volgens de regels had het pensioenfonds eind maart 2020 te weinig buffers om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. De beleidsdekkingsgraad zat onder het vereiste niveau. Het pensioenfonds heeft daarom een nieuw herstelplan ingediend bij De Nederlandse Bank. In het dit herstelplan is opgenomen dat de premieheffing 2020 is gebaseerd op een doorsneepremie van 19,7% van de salarissen. De premieafsprake voor de periode 2017-2020 is verlengd tot en met 2021. Er is geen sprake van herstellpremie of bijstortingen.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen rente en betaalde interest wordt opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Fers

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen / Terreinen	Machines / Installaties	Ov. Bedrijfs- middelen	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>				
Aanschafwaarde	€ 2.222.271	€ 135.025	€ 327.571	€ 2.684.867
Cumulatieve afschrijvingen	€ -1.041.661	€ -88.599	€ -196.095	€ -1.326.355
Boekwaarde per 1 januari	€ 1.180.610	€ 46.426	€ 131.476	€ 1.358.512
<i>Mutaties boekjaar:</i>				
Investeringen	€ -	€ 13.549	€ 10.135	€ 23.685
Desinvestering aanschafwaarde	€ -	€ -49.835	€ -	€ -49.835
Desinvestering cum. afschrijvingen	€ -	€ -37.833	€ -	€ -37.833
Afschrijvingen	€ -4.308	€ -7.116	€ -36.737	€ -48.160
	€ -4.308	€ -5.568	€ -26.601	€ -36.478
<i>Stand per 31 december:</i>				
Aanschafwaarde	€ 2.222.271	€ 98.740	€ 337.707	€ 2.658.717
Cumulatieve afschrijvingen	€ -1.045.969	€ -57.881	€ -232.831	€ -1.336.682
Boekwaarde per 31 december	€ 1.176.302	€ 40.858	€ 104.875	€ 1.322.035
Afschrijvingspercentages	2,5-10%	10-20%	10-20%	

Overzicht van investeringen

	Werkelijk	Begroting
Gebouwen/terreinen	€ -	-
Machines/installaties	€ 13.549	€ 4.250
Computers, hard- en software	€ 3.995	€ 72.500
Kantoorinrichting en -meubilair	€ 6.140	€ 43.000
Totaal investeringen	€ 23.685	€ 119.750

Toelichting op de mutaties in de materiële vaste activa

Gerealiseerde investeringen zijn lager dan begroot. Belangrijkste verschil betreft de geplande vervanging / vernieuwing van de Wise server en de Citrix licenties. Hiervoor zijn in 2020 structureel andere keuzes gemaakt. Ook de begrote investering op kantoorinrichting en -meubilair is grotendeels achterwege gebleven.

Het bedrijfspand aan de Zuiderkruisweg is februari 2020 getaxeed en geschat op een marktwaarde van € 1.400.000 vrij van huur en gebruik.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020*Fers***ACTIVA**

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
2. Vlottende activa		
2a. Voorraden	€ 5.613	€ 2.890
2b. Debiteuren	€ 239.820	€ 326.900
Overige vorderingen	€ 67.532	€ 9.401
Rente	€ 21	€ 31
Omzetbelasting	<u>€ 21.044</u>	<u>€ 3.194</u>
2c. Overige vorderingen	€ 88.597	€ 12.626
Rekening Courant	€ 68.952	€ 77.674
Spaarrekening	<u>€ 508.865</u>	<u>€ 258.834</u>
2d. Liquide middelen	€ 577.816	€ 336.508
Totaal Vlottende activa	<u>€ 911.847</u>	<u>€ 678.924</u>

Toelichting op de mutaties in de vlottende activa***2b. Debiteuren***

Het debiteurensaldo bestaat voor ongeveer 92% uit vorderingen op bibliotheken in het Friese netwerk in het kader van (maatwerk)dienstverlening. Een voorziening dubieuze debiteuren is niet nodig geacht.

2d. Liquide middelen

De banktegoeden worden gehouden bij de Rabobank en ABN AMRO Bank. Deze tegoeden staan ter vrije beschikking.

In maart 2020 is met de Rabobank een kredietfaciliteit van € 250.000 overeengekomen op de rekening-courant, waarvoor als zekerheid het eerste hypotheekrecht op het pand Zuiderkruisweg 4 is verstrekt.

PASSIVA**3. Eigen vermogen**

Verloop overzicht eigen vermogen, na voorgestelde resultaatverdeling.

	Saldo per 31-12-2019	Stelselwijziging Groot Onderhoud	Herziene stand per 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo per 31-12-2020
3a. Stichtingskapitaal	€ 45		€ 45	€ -	€ -	45
3b. Algemene Reserve	€ 869.466		€ 869.466	€ 114.216	€ -	983.682
3c. Bestemmingsreserves						
Reserve Productontwikkeling	€ 80.887		€ 80.887	€ 2.316	€ -	83.204
Reserve Mobiliteit	€ 83.032		€ 83.032	€ -	€ -	83.032
Reserve Groot Onderhoud	€ -	€ 108.071	€ 108.071	€ 4.074	€ -	112.145
Reserve Provinciaal Beleid	€ -		€ -	€ 148.710	€ -	148.710
	€ 163.919	€ 108.071	€ 271.991	€ 155.100	€ -	427.090
Totaal eigen vermogen	€ 1.033.430	€ 108.071	€ 1.141.502	€ 269.315	€ -	€ 1.410.817

Toelichting op de mutaties in de reserves**Algemene Reserve**

De onttrekking/dotatie aan de algemene reserve betreft het gedeelte van het exploitatieresultaat dat resteert na verwerking van de onttrekking/dotatie aan de bestemmingsreserves.

Reserve Productontwikkeling

Tot de vorming van de reserve productontwikkeling is besloten in 2011. Doelstelling van deze reserve is het financieren van de ontwikkeling van zowel bestaande als nieuwe activiteiten, producten en diensten.

In 2020 zijn een aantal extern gefinancierde projecten afgerond, waarbij per saldo de externe projecten met een klein positief resultaat zijn afgesloten. Dit resultaat is verrekend met deze reserve.

Reserve Mobiliteit

De reserve mobiliteit is gevormd in 2009. Doelstelling van deze reserve is het financieren van de begeleiding van in-, door- of uitstroom van medewerkers naar een passende werkplek binnen of buiten de organisatie.

Gedurende het boekjaar hebben er geen mutaties plaatsgevonden, en per ultimo boekjaar sluit de reserve nog aan op het gewenste niveau van 3% van de directe personeelskosten waardoor geen additionele dotatie of onttrekking nodig is.

PASSIVA**3. Eigen vermogen (Vervolg)****Reserve Groot Onderhoud**

Met ingang van 2020 is voor het groot onderhoud een reserve gevormd voor het onderhoud dat via de materiële vaste activa wordt verwerkt. Tot 2020 werd het groot onderhoud financieel volledig verwerkt via de onderhoudsvoorziening. De bestaande voorziening groot onderhoud is middels een stelselwijziging omgezet in een reserve groot onderhoud.

Reserve Provinciaal Beleid

De reserve provinciaal beleid is in 2014 gevormd en heeft als doel te fungeren als reserve voor de mogelijke over- of onderbesteding van producten en diensten die onderdeel zijn van de provinciale subsidiebeschikking.

Voor 2020 was een boekjaarsubsidie toegekend van € 3.181.202, in totaal is besteed aan subsidiabele producten conform de productafrekening € 2.967.608; per saldo een onderbesteding van € 213.594.

Per begin boekjaar 2020 heeft de Reserve Provinciaal Beleid een € 0 saldo, de onderbesteding op de provinciale boekjaarsubsidie over de periode 2017-2020 wordt ten gunste van deze reserve gebracht.

Zie onderstaand verloopoverzicht resultaten van de provinciale beleidsperiode 2017-2020.

	Over-/Onder- besteding	ten laste / Prov. Beleid	gunste van reserve Algemeen
Jaarrekening 2017	€ 45.030	€ -18.859	€ -26.171
Jaarrekening 2018	€ 123.647	€ -	€ -123.647
Jaarrekening 2019	€ -84.933	€ -	€ 84.934
Jaarrekening 2020	€ -213.594	€ 148.710	€ 64.884
	€ -129.850	€ 129.850	€ 0

Zowel de mutatie van de Reserve Provinciaal Beleid als de hoogte van deze reserve voldoet aan de van kracht zijnde algemene subsidievoorwaarden van de provincie Fryslân (2013).

PASSIVA**4. Voorzieningen***Verloopoverzicht voorzieningen*

		Stelselwijziging		Herziene				Saldo per
	Saldo per	Groot		stand per	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2020	
	31-12-2019	Onderhoud		1-1-2020				31-12-2020
Voorziening groot onderhoud	€ 108.071	€ -108.071	€	- €	- €	- €	-	-
Voorziening jubilea	€ 17.401	€ -	€	17.401	€ 1.216	€ -	18.617	18.617
Totaal voorzieningen	€ 125.472	€ -108.071	€	17.401	€ 1.216	€ -	18.617	18.617

Toelichting op de mutaties in de voorzieningen**Voorziening groot onderhoud huisvesting**

Om in de exploitatie rekening te houden met de lange termijn kosten van groot onderhoud aan het pand worden jaarlijks bedragen gereserveerd om deze onderhoudskosten in de toekomst te kunnen financieren en te kunnen spreiden over de jaren.

Gedurende 2020 zijn er geen onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebracht.

In 2020 is de voorziening groot onderhoud huisvesting middels een stelselwijziging omgezet in een bestemmingsreserve groot onderhoud huisvesting. Een bedrag van € 108.071 is vrijgefallen ten gunste van deze reserve.

Voorziening jubilea

Deze voorziening betreft de verplichtingen voor beloningen tijdens het dienstverband, die niet binnen twaalf maanden worden uitbetaald (jubileumuitkeringen). Deze voorziening is met ingang van het boekjaar 2007 opgenomen en is in het verslagjaar niet belast voor een jubileumuitkering aan één of meer medewerkers. De voorziening is per ultimo boekjaar geactualiseerd naar de op dat moment geldende verplichting.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Fers

PASSIVA

Vreemd vermogen

5. Langlopende schulden

Overzicht geldleningen

Geldlening verstrekt door

<i>Type lening, jaar van afsluiting</i>		Lening	Saldo per	Aflossing	Saldo per
<i>Vervaldatum looptijd</i>	<i>rente %</i>	<i>bedrag</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>2020</i>	<i>31-12-2020</i>

Bank Nederlandse Gemeenten

lineair	1993	€ 565.807	€ 89.338	€ 29.779	€ 59.559
15 juni	29 jaar	4,43%			

Bank Nederlandse Gemeenten

lineair	2003	€ 566.706	€ 89.480	€ 29.827	€ 59.653
1 oktober	19 jaar	4,45%			

Totaal		€ 178.818	€ 59.606	€ 119.212	
---------------	--	------------------	-----------------	------------------	--

Aflossingsverplichtingen 2021 onder kortlopende schulden		€ 59.606		€ 59.606	
---	--	-----------------	--	-----------------	--

Totaal langlopende schulden		€ 119.212		€ 59.606	
------------------------------------	--	------------------	--	-----------------	--

Aflossingsverplichtingen 2021-2022				€ 59.606	
------------------------------------	--	--	--	-----------------	--

De provincie Friesland heeft zich garant gesteld voor beide leningen.
Fers heeft ten behoeve van deze leningen geen zekerheden afgegeven.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

Fers

PASSIVA

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
6. Kortlopende schulden		
6a. Crediteuren	€ 200.971	€ 199.174
6b. Overige schulden		
<i>Schulden in verband met personeel:</i>		
Te betalen vakantiegeld	€ 88.091	€ 93.971
Saldi vakantiedagen per ultimo	€ 113.535	€ 131.501
Loonheffing / UWV afrekening	€ 106.762	€ 115.248
Pensioenfondsen	<u>€ 64.338</u>	<u>€ 73.824</u>
	€ 372.727	€ 414.543
<i>Overlopende passiva:</i>		
Vooruit ontvangen bedragen	€ -	€ 11.030
Nog te betalen bedragen	€ 90.079	€ 61.609
Onderhanden werk projecten	<u>€ 21.459</u>	<u>€ 13.360</u>
	€ 111.538	€ 85.999
<i>Aflossingsverplichtingen langlopende schulden < 1 jaar</i>	€ 59.606	€ 59.606
	€ 543.871	€ 560.148
Totaal Kortlopende schulden	<u><u>€ 744.842</u></u>	<u><u>€ 759.322</u></u>

Toelichting op de mutaties in de kortlopende schulden

Onderhanden werk projecten

In 2020 zijn een groot deel van de lopende extern gefinancierde projecten afgerond, waardoor per einde boekjaar een beperkt onderhandenwerk resteert van € 21.459; dit bestaat uit de projecten L&S No 2020/2021 en Classroom Expo.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Friesland Lease - April 2018 - twee Iveco expeditiebussen - contract 4 jr, kosten per jr € 26.700
 Jacobs Douwe Egberts - Okt. 2018 - Barista One koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.706
 Jacobs Douwe Egberts - Okt. 2018 - Cafitesse 2100 koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.891
 Jacobs Douwe Egberts - Feb. 2019 - Cafitesse Omni koffiemachine - contract 5 jr, kosten per jr € 1.863

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
--	----------------------	-------------------	----------------------

BATEN

Verschillen tov de begroting

7. Provinciale boekjaarsubsidie	€ 3.181.202	€ 3.181.201	€ 3.111.195
--	--------------------	--------------------	--------------------

De provinciale boekjaarsubsidie van € 3.062.200 per jaar van de provincie Fryslân is opgenomen conform besluit subsidieverlening boekjaar 2017-2020 dd. 10 januari 2017.

Op 18 juli 2018 heeft de provincie bevestigd de toegekende boekjaarsubsidie voor 2019 met 1,6% te indexeren; op 27 augustus 2019 is bevestigd dat de subsidie voor 2020 met 2,25% is geïndexeerd.

De beschikking voor de boekjaarsubsidie betreft een maximum en is conform ingediend subsidieverzoek. De definitieve vaststelling van de subsidie volgt na indiening door Fers van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie over de periode 2017-2020. Deze dient uiterlijk 1 mei 2021 ingediend te worden.

In de interne begroting 2020 is Lês No onderdeel van de boekjaarsubsidie, terwijl dit in 2020 nog separaat is gesubsidieerd via een projectsubsidie; de presentatie van de begroting 2020 is hierop aangepast.

Boekjaarsubsidie Provincie Fryslân	€ 3.181.202	€ 3.181.201	€ 3.111.195
------------------------------------	-------------	-------------	-------------

8. Opbrengst dienstverlening	€ 1.334.180	€ 1.372.912	€ 1.499.937
-------------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Directie & Staf: per saldo € 3.000 lager dan begroot

De opbrengsten op porto/postverwerking zijn € 4.030 lager dan begroot.

Facilitair Bedrijf: per saldo € 65.780 lager dan begroot

Dienstverlening financiële- en personeel-/salarisadministratie € 64.200 lager dan begroot als gevolg van niet gerealiseerde uitbreiding dienstverlening (mede het gevolg van effect Corona; de kosten zijn in gelijke mate lager) en/of verlaagde dienstverleningsafspraken. Opbrengst media bibliotheken € 7.100 lager dan begroot door een lagere hoeveelheid door bibliotheken aangeschafte media. Opbrengst expeditie € 4.500 hoger dan begroot. Overige opbrengsten Facilitair Bedrijf in lijn met begroting.

ICT: per saldo € 30.200 lager dan begroot

Dienstverlening systeembeheer & advies € 36.320 lager als gevolg van niet gerealiseerde uitbreiding dienstverlening (mede het gevolg van effect Corona) en/of verlaagde dienstverleningsafspraken. Opbrengst maatwerk dienstverlening Bicat € 6.120 hoger dan begroot.

Kennis- en Innovatiecentrum: per saldo € 60.260 hoger dan begroot

Opbrengst productontwikkeling € 34.250 hoger dan begroot. Externe bijdragen op het gebied Meertaligheid en Jeugd € 16.520 hoger dan begroot; hier staan grotendeels ook hogere kosten tegenover. Opbrengsten Marketing € 3.940 hoger dan begroot.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
BATEN			
Verschillen tov de begroting			
9. Opbrengst projecten	€ 63.511	€ 224.132	€ 175.559
Overige projecten, waaronder o.a.	€ 61.336	€ 214.132	€ 156.665
- <i>L ês No</i>	€ 42.503		€ 30.679
- <i>FryskLab</i>	€ 7.067		€ 34.566
- <i>Leertraject Digitale inclusie</i>	€ 4.320		€ 1.695
- <i>Glassroom</i>	€ 3.894		
- <i>Data Detox Proeftuin en Game</i>	€ 3.552		€ 35.658
- <i>Koninklijke Bibliotheek: Impact door Connectie, Mediawijzermakers en Kennisnet Hype Cycle</i>			€ 23.412
- <i>Maker Faire</i>			€ 22.025
- <i>Kunst van Lezen voor POI's</i>			€ 5.630
- <i>Maakchallenge</i>			€ 3.000
Vernieuwingsprojecten, waaronder o.a.	€ 2.175	€ 10.000	€ 18.894
- <i>Data Detox Kit/Kids</i>	€ 2.175		€ 18.894
10. Overige opbrengsten	€ 48.500	€ 25.000	€ 25.000

Dit betreft de jaarlijkse subsidie die ontvangen wordt van de provincie Fryslân voor Tomke (€ 28.500). Daarnaast is door de provincie Fryslân voor de eerste helft van 2020 een Corona-Compensatie toegekend van € 20.000.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
LASTEN			
Verschillen tov de begroting			
11. Personeelskosten	€ 2.898.469	€ 3.136.130	€ 3.100.616
Lonen	€ 2.086.203	€ 2.248.959	€ 2.080.348
Sociale Lasten	€ 340.850	€ 363.061	€ 368.443
Pensioenen	€ 308.332	€ 332.806	€ 315.062
Overige personeelskosten	€ 187.643	€ 318.692	€ 371.489
Af: doorbelast aan projecten	€ -24.560	€ -127.388	€ -34.726
Gemiddelde bezetting (in fte)			
Contracturen	42,97	46,20	45,94
Meer/Minder uren	-0,23		-0,91
Inzet derden/stagiairs	1,65	2,22	3,13
Totaal	44,39	48,42	48,16
Gemiddelde bezetting per afdeling (in fte)			
Directie & Staf	3,02	3,28	2,64
Facilitair Bedrijf	21,02	23,67	24,08
ICT	8,86	8,94	9,32
Kennis- en Mediacentrum	11,49	12,53	12,13
Totaal	44,39	48,42	48,16

Fte's in de jaarrekening 2020 en 2019 zijn gebaseerd op de gerealiseerde urenregistratie in AFAS, inclusief (waar van toepassing) registratie uren derden en eventuele stagiairs MBO/HBO.

Directe salariskosten € 209.600 lager dan begroot; kosten ingeleend personeel € 45.530 lager dan begroot. Lagere directe loonkosten vooral bij afdeling Facilitair Bedrijf (€ 129.190) en Kennis- en Innovatie (€ 76.950) vanwege tussentijds vertrek medewerkers en/of het niet of later invullen van vacatures.

Kosten ingeleend personeel vooral lager doordat de bezetting van de receptie naar beneden is bijgesteld (met name als gevolg van de Corona maatregelen, waarbij meer thuis werd gewerkt).

Opleidingskosten € 27.570 lager dan begroot vanwege het niet doorgaan van verschillende activiteiten. Vanwege het vele thuiswerken zijn ook de reis- en verblijfskosten € 34.830 lager dan begroot.

Ten opzichte van vorig jaar zijn de overige personeelskosten per saldo € 183.840 lager; belangrijkste verschil zijn lagere kosten ingeleend personeel (€ 114.660), de lagere reis- en verblijfskosten (€ 27.430), lagere dekking vanuit projecten (€ 10.170) en lagere kosten werving en selectie (€ 15.140).

Bij de overige personeelskosten zijn de interne kosten Fers op vernieuwingsprojecten en overige projecten in mindering gebracht. Het betreft gerealiseerde uren medewerkers Fers en de opslag interne overhead (2020 totaal € 24.560; 2020 begroot totaal € 127.388; in 2019 totaal € 34.726).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
----------------------	-------------------	----------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

12. Automatiseringskosten	€ 465.036	€ 482.294	€ 466.650
----------------------------------	------------------	------------------	------------------

Automatiseringskosten € 17.260 lager dan begroot. Kosten licenties en onderhoud automatisering € 15.660 lager dan begroot, met name vanwege het stopzetten van een licentie bij centraal collectioneren (€ 12.000). Overige automatiseringskosten in lijn met begroting.

13. Kosten kennis en innovatie	€ 301.903	€ 271.500	€ 317.757
---------------------------------------	------------------	------------------	------------------

Kosten kennis en innovatie in totaal € 30.400 hoger dan begroot. Kosten productontwikkeling € 42.140 hoger dan begroot vanwege zowel landelijke als Friese programma's. Kosten marketing en communicatie en kennisdagdelen (€ 8.500) lager dan begroot vanwege het niet kunnen doorgaan van verschillende activiteiten. Kosten voor educatieve programma's € 10.640 hoger dan begroot; hier staan ook hogere externe bijdragen van bv. Stichting Lezen en Kunst van Lezen tegenover.

14. Huisvestingskosten	€ 181.223	€ 168.226	€ 177.520
-------------------------------	------------------	------------------	------------------

Huisvestingskosten in totaal € 13.000 hoger dan begroot. Belangrijkste reden is de desinvestering op de telefooncentrale waardoor een boekverlies is gerealiseerd van € 12.000. Energielasten zijn € 5.360 hoger dan begroot en de dotatie aan de onderhoudsvoorziening is € 5.120 lager als gevolg van de aanpassing op de opbouw van deze voorziening. Overige posten redelijk in lijn met begroting.

15. Kosten collectie en media	€ 79.021	€ 95.600	€ 88.202
--------------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Kosten collectie en media in totaal € 16.580 lager dan begroot. Kosten aanschaf mediacollecties € 9.530 lager dan begroot, kosten mediaverwerking € 4.470 lager dan begroot.

16. Projectkosten	€ 99.123	€ 286.843	€ 191.630
--------------------------	-----------------	------------------	------------------

Overige projecten, waaronder o.a.	€ 54.269	€ 177.388	€ 133.057
- <i>Data Detox Proeftuin en Game</i>			€ 33.744
- <i>Glassroom</i>	€ 3.394		
- <i>FryskLab</i>	€ 6.074		€ 30.282
- <i>Lês No</i>	€ 41.863		€ 25.191
- <i>Koninklijke Bibliotheek: Impact door Connectie, Mediawijzermakers en Kennisnet Hype Cycle</i>	€ 2.939		€ 21.256
- <i>Maker Faire</i>			€ 22.063

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
--	------------------------------	---------------------------	------------------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

16. Projectkosten (Vervolg)

Vernieuwingsprojecten Totaal	€	44.854	€	109.455	€	58.573
------------------------------	---	--------	---	---------	---	--------

w.v. Vernieuwingsprojecten (nieuw of doorloop):

- FryskLab (in de wijk)	€	17.165		€	14.927
- Data Detox Kit	€	16.871		€	32.674
- Data Detox Kids	€	4.962			
- Leen een Fries (CH2018)	€	4.961		€	2.335
- Innovatie SPN	€	896		€	1.560
- Bibliotheek design factory				€	6.070
- LOD Oriëntatie				€	465

17. Afschrijvingen	€	48.160	€	63.777	€	51.156
---------------------------	----------	---------------	----------	---------------	----------	---------------

Afschrijvingen in totaal € 15.610 lager dan begroot. In de begroting was uitgegaan van de aanschaf van een nieuwe Bicat server en de vervanging van de Citrix licenties, maar voor beide investeringen is een andere functionele invulling gerealiseerd (totaal € 9.750 aan afschrijvingen).

De geplande investering in kantoorinrichting en -meubilair is tevens maar beperkt gerealiseerd, met als gevolg ook op dit onderdeel lagere afschrijvingslasten.

18. Bestuur- en organisatiekosten	€	101.926	€	73.900	€	94.744
--	----------	----------------	----------	---------------	----------	---------------

Bestuurs- en organisatiekosten in totaal € 28.020 hoger dan begroot, met als belangrijkste reden hogere extern advies- en ondersteuningskosten (€ 34.230) en hogere bijdrage bureaunkosten SPN (€ 7.150).

Kosten in-/externe communicatie € 7.390 lager dan begroot, overige bestuurs- en organisatiekosten tevens licht lager dan begroot.

19. Transportkosten	€	69.810	€	73.600	€	81.674
----------------------------	----------	---------------	----------	---------------	----------	---------------

Transportkosten in totaal € 3.790 lager dan begroot. Doordat de expeditieroutes tijdelijk zijn gestopt en/of gedeeltelijk aangepast vanwege Corona, zijn de brandstofkosten incidenteel € 3.230 lager dan begroot.

Ook transportkosten derden zijn om die reden licht lager. Kosten landelijk transport (via SPN) licht hoger, hier staan ook hogere opbrengsten tegenover aangezien deze transportkosten verrekend worden met de Friese bibliotheken.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Fers

	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
--	----------------------	-------------------	----------------------

LASTEN

Verschillen tov de begroting

20. Bureaunkosten	€ 34.582	€ 37.125	€ 45.578
--------------------------	----------	----------	----------

Bureaunkosten in totaal € 2.540 lager dan begroot. Kosten verzekeringen (€ 1.180) en vaste en mobiele telefonie (€ 2.920) hoger dan begroot. Portiekosten € 3.460 lager dan begroot. Overige bureaunkosten redelijk in lijn met begroting.

21. Administratiekosten	€ 75.928	€ 64.600	€ 74.522
--------------------------------	----------	----------	----------

Administratiekosten in totaal € 11.330 hoger dan begroot hetgeen in belangrijke mate veroorzaakt wordt door een hogere mate van gebruik van externe expertise op het gebied van AFAS (€ 7.940). Daarnaast zijn de bankkosten € 2.560 hoger dan begroot vanwege de afgesloten kredietfaciliteit.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

WNT-verantwoording 2020

De WNT is van toepassing op Stichting Fers. Het voor Fers toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Gegevens - Bezoldiging leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking:

Kalenderjaar:	2020		2019	
Naam:	Mevr. S. van Gaalen		Mevr. S. van Gaalen	
Functie:	Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder	
Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12		16-9/31-12	
Omvang dienstverband:	1 fte		0,29 fte	
Dienstbetrekking:	Ja		Ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen:	€	110.685	€	30.340
Beloning betaalbaar op termijn:	€	14.448	€	4.185
Onverschuldigd betaald:		n.v.t.		n.v.t.
Totaal bezoldiging:	€	125.134	€	34.526
Individueel toepasselijk maximum:	€	201.000	€	56.583
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.

Gegevens - Bezoldiging leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking:

Kalenderjaar:	2018		2019	
Naam:	Dhr. H. van Prooijen		Dhr. H. van Prooijen	
Functie:	Directeur-Bestuurder a.i.		Directeur-Bestuurder a.i.	
Aanvang/einde functievervulling:	1-12/31-12		1-1/31-7	
Aantal kalendermaanden	1 maand		7 maanden	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar:		n.v.t.		n.v.t.
Maximum uurtarief in kalenderjaar:	€	182	€	187
Maxima op basis van de normbedragen per maand:	€	25.300	€	168.700
Individueel toepasselijk maximum gehele periode:			€	119.103
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief:				Ja
Bezoldiging in betreffende periode:	€	7.410	€	53.295
Totale bezoldiging gehele periode:			€	60.705
Onverschuldigd betaald:			€	-
Totaal bezoldiging, excl. btw:			€	60.705
Reden waarom overschrijding is toegestaan:		n.v.t.		n.v.t.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2020

Fers

WNT-verantwoording 2020

Gegevens 2020 - Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam:	Dhr. F.J. Kloosterman	Dhr. J.L. Dijkstra	Mevr. C. van Noort
Functie:	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12	1-1/31-12	1-1/31-12
Bezoldiging:	€ 7.500	€ 5.000	€ 5.000
Onverschuldigd betaald:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2020:	€ 7.500	€ 5.000	€ 5.000
Individueel toepasselijk maximum	€ 30.150	€ 20.100	€ 20.100
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019:

Aanvang/einde functievervulling:	1-2/31-12	1-1/31-12	1-2/31-12
Totaal bezoldiging 2019:	€ 2.000	€ 2.000	€ 1.904
Individueel toepasselijk maximum	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Naam:	Dhr. Th. Piersma	Dhr. J. v. Rijs	Mevr. I. Rensen
Functie:	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang/einde functievervulling:			
Bezoldiging:	€ -	€ -	-
Onverschuldigd betaald:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2020:	€ -	€ -	-
Individueel toepasselijk maximum	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019:

Aanvang/einde functievervulling:	1-1/31-12	1-1/31-12	1-1/11-7
Totaal bezoldiging 2019:	€ 4.070	€ -	€ 1.000
Individueel toepasselijk maximum	€ 29.100	€ 19.400	€ 19.400
Reden waarom overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Vaststelling en ondertekening door bestuurder en toezichthouders

De directeur-bestuurder van Stichting Fers te Leeuwarden heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld op 23 april 2021.

De raad van toezicht van Stichting Fers te Leeuwarden heeft de jaarrekening 2020 goedgekeurd in de vergadering van 14 april 2021.

Het resultaat 2020 wordt verdeeld conform de resultaatbestemming in de exploitatierekening 2020.

Leeuwarden, 23 april 2021

Mevr. S. van Gaalen
Directeur-bestuurder

Dhr. F.J. Kloosterman
Voorzitter Raad van Toezicht

Mevr. C. van Noort
Lid Raad van Toezicht

Mevr. J. Seinen
Lid Raad van Toezicht

Mevr. E. Reitsma
Lid Raad van Toezicht

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Fers

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

	Jaar van aanschaf	Aanschaf waarde	Afschrijving t/m 2019	Boekwaarde 1-1-2020	% Investing 2020	Afschrijving 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Gebouwen/terreinen							
Grond	1999	€ 136.134	€ -	€ 136.134		€ -	€ 136.134
Kantoorpand/Bedrijfshal	1999	€ 2.035.488	€ 1.025.961	€ 1.009.528	2,5	€ 151	€ 1.009.377
Herinrichting afdeling F&S	2009	€ 9.080	€ 9.080	€ -	10	€ -	€ -
Herinrichting begane grond	2016/7	€ 10.898	€ 3.133	€ 7.764	10	€ 1.090	€ 6.674
Aanpassing receptie	2017	€ 2.600	€ 623	€ 1.977	10	€ 260	€ 1.717
Verbouwing begane grond	2018	€ 19.861	€ 2.317	€ 17.544	10	€ 1.986	€ 15.558
Keukeneiland inbouw	2019	€ 8.210	€ 547	€ 7.663	10	€ 821	€ 6.842
Gebouwen/terreinen		€ 2.222.271	€ 1.041.661	€ 1.180.610	€ -	€ 4.308	€ 1.176.302
Machines/installaties							
Koeling serverruimte	2008	€ 8.850	€ 8.850	€ -	10	€ -	€ -
Telefooncentrale	2012	€ 49.835	€ 35.329	€ 14.506	10	€ -12.002	€ 2.504
Cafitesse 2100 (3x)	2013	€ 8.411	€ 8.411	€ -	20	€ -	€ -
Laadpaal elektriciteit	2013	€ 4.863	€ 4.863	€ -	20	€ -	€ -
Beveiligingsinstallatie	2014	€ 22.100	€ 22.100	€ -	20	€ -	€ -
Verwarmingsinstallatie	2016	€ 21.620	€ 6.666	€ 14.953	10	€ 2.163	€ 12.790
Pallettruck logistiek	2018	€ 4.479	€ 695	€ 3.784	10	€ 448	€ 3.336
Airco 2e verdieping	2018	€ 4.395	€ 549	€ 3.845	10	€ 439	€ 3.406
Inrichting begane grond	2018	€ 4.175	€ 452	€ 3.723	10	€ 418	€ 3.305
Verlichting begane grond	2018	€ 6.297	€ 682	€ 5.615	10	€ 630	€ 4.985
UPS Noodstroom	2020				10	€ 6.694	€ -
Aanpassen brandbeveiliging	2020				10	€ 6.855	€ 514
Machines/installaties		€ 135.025	€ 88.599	€ 46.426	€ 1.547	€ 7.116	€ 40.858
Computers, hard- en software							
CRX omgeving	2013	€ 115.708	€ 115.708	€ -	20	€ -	€ -
HP Compaq Pro (10x)	2013	€ 4.928	€ 4.928	€ -	20	€ -	€ -
Storage/NAS	2014	€ 5.374	€ 5.374	€ -	20	€ -	€ -
HP Proliant server	2015	€ 15.460	€ 13.167	€ 2.293	20	€ 2.293	€ -
AV-installatie vergaderzaal	2017	€ 7.270	€ 3.787	€ 3.483	20	€ 1.454	€ 2.029
Azure koppeling Wise	2017	€ 13.500	€ 5.633	€ 7.867	20	€ 2.700	€ 5.167
Storage, servers	2017/8	€ 70.837	€ 27.192	€ 43.644	20	€ 14.167	€ 29.477
ESX hosts, back-up servers	2019	€ 58.888	€ 8.833	€ 50.055	20	€ 11.778	€ 38.277
NAS/mini pc	2020				20	€ 3.995	€ 732
sub-totaal		€ 291.964	€ 184.622	€ 107.342	€ 3.995	€ 33.125	€ 78.213
Kantoorinventaris							
Stellingen magazijn	2011	€ 3.599	€ 2.973	€ 626	10	€ 360	€ 266
Expedietiekragen	2020				10	€ 6.140	€ 51
Stoelen (5x Comfort, 2x Axia)	2015	€ 3.684	€ 1.554	€ 2.131	10	€ 368	€ 1.763
Stoelen (3x Comfort, 5x Axia)	2016	€ 4.750	€ 1.440	€ 3.310	10	€ 475	€ 2.835
Stoelen (4x Axia)	2017	€ 2.687	€ 673	€ 2.014	10	€ 269	€ 1.745
Stoelen/tafels vergaderzaal	2017	€ 7.845	€ 2.225	€ 5.620	10	€ 785	€ 4.835
Inrichting stilteruimte	2017	€ 13.042	€ 2.608	€ 10.434	10	€ 1.304	€ 9.130
sub-totaal		€ 35.607	€ 11.473	€ 24.134	€ 6.140	€ 3.612	€ 26.662
Overige bedrijfsmiddelen		€ 327.571	€ 196.095	€ 131.476	€ 10.135	€ 36.737	€ 104.875
Totaal materiële vaste activa		€ 2.684.867	€ 1.326.354	€ 1.358.512	€ 11.683	€ 48.160	€ 1.322.035

PROVINCIALE SUBSIDIEVERANTWOORDING 2020

Fers

Overzicht kosten en opbrengsten per product									
Product	Totale kosten	Personeelskosten	Product-kosten	Indirecte kosten		Totale opbrengsten	Opbrengsten uit product	Product-afrekening subsidie '20	Product-begroting subsidie '20
Productgroep: Netwerkbinding									
Netwerkbeleid	€ 253.668	€ 151.360	€ 58.887	€ 43.421		€ 253.668	€ -	€ 253.668	€ 287.680
Netwerkinfrastructuur	€ 446.947	€ 221.727	€ 148.715	€ 76.506		€ 446.947	€ -	€ 446.947	€ 474.128
Totaal: Productgroep Netwerkbinding	€ 700.615	€ 373.087	€ 207.602	€ 119.927		€ 700.615	€ -	€ 700.615	€ 761.808
Productgroep: IBL, collectie en media									
Expeditie	€ 377.096	€ 220.187	€ 71.640	€ 85.270		€ 377.096	€ 29.521	€ 347.575	€ 364.377
(Centrale) catalogus en collectie	€ 229.432	€ 78.725	€ 111.435	€ 39.273		€ 229.432	€ 4.361	€ 225.071	€ 259.047
Totaal: Productgroep IBL, collectie en media	€ 606.528	€ 298.912	€ 183.074	€ 124.542		€ 606.528	€ 33.882	€ 572.646	€ 623.424
Productgroep: Innovatie en ontwikkeling									
Kennisdeling en informatie	€ 294.287	€ 215.306	€ 28.606	€ 50.374		€ 294.287	€ -	€ 294.287	€ 300.508
Wise beheer (techniek en systeem)	€ 552.299	€ 230.356	€ 227.404	€ 94.539		€ 552.299	€ -	€ 552.299	€ 527.328
Marketing en Communicatie	€ 175.431	€ 138.908	€ 6.494	€ 30.029		€ 175.431	€ 8.945	€ 166.486	€ 163.116
Innovatie en productontwikkeling	€ 369.213	€ 212.437	€ 90.754	€ 66.021		€ 369.213	€ 4.898	€ 364.315	€ 456.442
Totaal: Productgroep Innovatie en ontwikkeling	€ 1.391.230	€ 797.008	€ 353.258	€ 240.964		€ 1.391.230	€ 13.842	€ 1.377.387	€ 1.447.394
Productgroep: (Meer)taligheid en Fries									
Taalontwikkeling en meertaligheid	€ 351.905	€ 171.229	€ 120.439	€ 60.237		€ 351.905	€ 64.946	€ 286.959	€ 318.575
Frysk Muzyk Argyf	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -		€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ 30.000
Totaal: Productgroep (Meer)taligheid en Fries	€ 381.905	€ 171.229	€ 150.439	€ 60.237		€ 381.905	€ 64.946	€ 316.959	€ 348.575
Niet-subsidiabele producten									
Totaal: Dienstverlening instellingen	€ 1.210.371	€ 744.431	€ 270.209	€ 195.731		€ 1.262.019	€ 1.262.019		
Totaal	€ 4.290.650	€ 2.384.666	€ 1.164.582	€ 741.402		€ 4.342.298	€ 1.374.690	€ 2.967.608	€ 3.181.201

Aansluiting Provinciale Subsidieverantwoording op Staat van Baten en Lasten organisatie:

Totale productopbrengsten	€	4.342.298
Totale productkosten	€	<u>4.290.650</u>
Resultaat op productniveau	€	51.648
Ontvangen provinciale subsidie	€	3.181.202
Besteed op subsidiabele producten	€	<u>2.967.608</u>
Resultaat op provinciale subsidieproducten	€	213.594
Exploitatieresultaat	€	265.242

Opbrengst - provinciale subsidieverantwoording	€	4.342.298
- opbrengst gesaldeerd met kosten binnen overhead	€	79.622
- renteopbrengst gesaldeerd met kosten	€	21-
- mutatie onderhanden werk projecten	€	8.100-
- onderbesteding provinciale subsidie	€	213.594
Totaal Baten - staat van baten en lasten	€	4.627.393
Kosten - provinciale subsidieverantwoording	€	4.290.650
- opbrengst gesaldeerd met kosten binnen overhead	€	79.622
- mutatie onderhanden werk projecten	€	8.100-
Totaal Lasten - staat van baten en lasten	€	4.362.172

PROVINCIALE SUBSIDIEVERANTWOORDING 2017-2020

Fers

Overzicht besteding provinciale subsidie 2017-2020								
Product	Subsidie toekenning 2017-2020	Toegekende indexatie 2019-2020	Totaal subsidie toekenning 2017-2020	Besteed 2017	Besteed 2018	Besteed 2019	Besteed 2020	Besteding vs. Beschikking 2017-2020
Productgroep: Netwerkbinding								
Netwerkbeleid	€ 1.161.536	€ 15.930	€ 1.177.466	€ 287.908	€ 342.906	€ 202.904	€ 253.668	€ -90.080
Netwerkinfrastructuur	€ 1.809.044	€ 24.811	€ 1.833.855	€ 415.238	€ 452.910	€ 473.745	€ 446.947	€ -45.015
Totaal: Productgroep Netwerkbinding	€ 2.970.580		€ 3.011.321	€ 703.146	€ 795.816	€ 676.649	€ 700.615	€ -135.094
Productgroep: IBL, collectie en media								
Expeditie	€ 1.552.016	€ 21.286	€ 1.573.302	€ 337.983	€ 373.489	€ 381.197	€ 347.575	€ -133.059
(Centrale) catalogus en collectie	€ 1.107.976	€ 15.196	€ 1.123.172	€ 287.229	€ 333.985	€ 252.307	€ 225.071	€ -24.580
Totaal: Productgroep IBL, collectie en media	€ 2.659.992		€ 2.696.474	€ 625.212	€ 707.474	€ 633.504	€ 572.646	€ -157.639
Productgroep: Innovatie en ontwikkeling								
Kennisdeling en informatie	€ 859.452	€ 11.787	€ 871.239	€ 212.004	€ 188.427	€ 247.111	€ 294.287	€ 70.589
Wise beheer (techniek en systeem)	€ 2.314.836	€ 31.748	€ 2.346.584	€ 588.806	€ 563.747	€ 547.063	€ 552.299	€ -94.669
Marketing en Communicatie	€ 576.708	€ 7.910	€ 584.618	€ 156.758	€ 141.465	€ 183.362	€ 166.486	€ 63.454
(Digitale) Productontwikkeling	€ 671.944	€ 9.216	€ 681.160	€ 233.891	€ 246.942			)
Innovatieprojecten	€ 967.680	€ 13.272	€ 980.952	€ 186.091	€ 215.556			)
Innovatie en productontwikkeling						€ 343.666	€ 364.315	) € -71.651
Totaal: Productgroep Innovatie en ontwikkeling	€ 5.390.620		€ 5.464.553	€ 1.377.550	€ 1.356.137	€ 1.321.201	€ 1.377.387	€ -32.277
Productgroep: (Meer)taligheid en Fries								
Taalontwikkeling en meertaligheid	€ 1.107.612	€ 15.191	€ 1.122.803	€ 352.463	€ 296.420	€ 364.908	€ 286.959	€ 177.947
Frysk Muzyk Argyf	€ 120.000	€ 1.646	€ 121.646	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ -1.646
Totaal: Productgroep (Meer)taligheid en Fries	€ 1.227.612		€ 1.244.449	€ 382.463	€ 326.420	€ 394.908	€ 316.959	€ 176.301
Totaal	€ 12.248.804		€ 12.416.797	€ 3.088.371	€ 3.185.847	€ 3.026.262	€ 2.967.608	€ -148.710